

Udskriftsdato: 19. december 2025

FOU nr 2009.0501 (Gældende)

2009 5-1. Videregivelse af oplysninger fra Centralregisteret for Motorkøretøjer Undersøgelsesprincippet. Lighed. Saglighed

Ministerium: Folketinget

Opfølgning / Opfølgning til

LOV nr 429 af 31/05/2000 § 6

2009 5-1. Videregivelse af oplysninger fra Centralregisteret for Motorkøretøjer Undersøgelsesprincippet. Lighed. Saglighed

Resumé

Et forsikringsselskab klagede til ombudsmanden over at Rigspolitiet og Justitsministeriet havde afslået en anmodning på vegne af 7 forsikringsselskaber om at modtage ugentlige dataleverancer fra Centralregisteret for Motorkøretøjer (CRM).

Ombudsmanden mente at myndighederne var berettigede til at udlevere oplysningerne efter persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7. Spørgsmålet var imidlertid om myndighederne også havde pligt til at udlevere oplysningerne. Ved vurderingen af det spørgsmål lagde ombudsmanden vægt på at Rigspolitiet ikke generelt havde afslået tilsvarende anmodninger. Hvis myndighederne ville afslå selskabets anmodning – selv om en videregivelse var berettiget efter persondataloven – måtte myndighederne derfor konkret kunne redegøre for de grunde der førte til at anmodningen alligevel blev afslået. Det skyldes at myndighederne er undergivet de almindelige forvaltningsretlige krav om lighed og saglighed.

Justitsministeriet havde lagt vægt på en risiko for misbrug hvis ethvert forsikringsselskab og andre virksomheder med en lignende interesse i oplysningerne kunne få adgang hertil. Ministeriet havde også lagt vægt på den administrative byrde som en eventuel tilladelse ville medføre. Endelig mente Justitsministeriet ikke at det forhold at Forsikring & Pension modtog de pågældende oplysninger til brug for Forsikringsluppen, kunne føre til at Rigspolitiet også var forpligtet til at videregive oplysningerne til de 7 forsikringsselskaber.

Sammenfattende var det ombudsmandens opfattelse at Justitsministeriet ikke havde tilstrækkeligt grundlag for at afslå selskabets anmodning.

Da administrationen af området var overgået til SKAT den 1. januar 2008, henstillede ombudsmanden til Skatteministeriet at genoptage sagen med henblik på at træffe en ny afgørelse.

(J.nr. 2007-4303-619).

Ombudsmandens udtalelse

”1. SKATs overtagelse af motorregistreringen fra den 1. januar 2008. Lovændring i december 2008

Den 1. januar 2008 overtog SKAT politiets opgave med at registrere køretøjer, og SKAT står for udviklingen af et nyt køretøjsregister – DMR (Digital Motor Registrering).

I klagen til mig skriver (A) bl.a. at selskabet ’er’ kommet i klemme’ i Ministeriet/Rigspolitiets interesse i at ’løse’ problemet ved hjælp af den løsning som SKAT arbejder på’, men at selskabet ’ikke [er] indstillet på at vente til udgangen af 2009, når det er en løsning vi har ønsket siden juni 2003’.

Hvad angår den løsning fra SKAT’s side som (A) omtaler, vedtog Folketinget den 19. december 2008 en ændring af (bl.a.) lov om registrering af køretøjer (lov nr. 1338 af 19. december 2008). Ved lovændringen blev der bl.a. indsat en ny § 17 der lyder sådan:

’§ 17. Enhver har efter anmodning adgang til oplysninger, der er registreret i Køretøjsregisteret, om et køretøjs tekniske forhold, synsforhold og forsikringsforhold. Oplysningerne kan gives om et enkelt køretøj, om alle køretøjer eller om grupper af køretøjer. Der oplyses ikke om identiteten af et køretøjs ejer eller bruger eller om skattemæssige forhold. Told- og skatteforvaltningen afgør, om en oplysning

skal udleveres. Told- og skatteforvaltningen kan kræve betaling for omkostninger ved at efterkomme en anmodning om at udlevere oplysninger.

Stk. 2. Skatteministeren kan fastsætte regler om adgang til oplysninger, der er registreret i Køretøjsregisteret.'

Jeg forstår forholdet sådan at bestemmelsen i § 17 vil indebære at (A) og de øvrige (B)-deltagere kan få adgang til de typer af oplysninger i det kommende køretøjsregister som klagen til mig vedrører.

§ 17 er imidlertid endnu ikke trådt i kraft. Det er skatteministeren der fastsætter tidspunktet for ikrafttræden af § 17 (ændringslovens § 8). I den forbindelse fremgår det af bemærkningerne til loven at køretøjsregisteret først etableres i forbindelse med indførelsen i den digitale motorregistrering omkring 2010.

Det er derfor – ligesom på tidspunktet for Rigspolitiets og Justitsministeriets afgørelser i sagen – fortsat persondataloven der regulerer spørgsmålet om videregivelse af de oplysninger som (A) på vegne af (B) ønsker, jf. nedenfor.

2. Justitsministeriets afgørelse af 30. november 2007

Det er bestemmelsen i persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, der er relevant ved vurderingen af om oplysninger fra CRM om registreringskode, mærkekode og koder for afgang eller tilgang vedrørende personbilbestanden i Danmark kan videregives. Se Datatilsynets udtalelse af 13. marts 2007.

Bestemmelsen i § 6, stk. 1, nr. 7, regulerer dog kun spørgsmålet om hvorvidt det er *berettiget* at videregive en oplysning – altså i hvilket omfang videregivelse *må* ske. Hvis vurderingen efter § 6, stk. 1, nr. 7, munder ud i at det er berettiget at videregive de ønskede oplysninger til (A), fastlægger bestemmelsen altså ikke en pligt for myndighederne til at gøre det.

Det fremgår imidlertid af sagen at Rigspolitiet ikke generelt har afslået anmodninger der svarer til (A)'s anmodning om udtræk fra CMR, jf. bl.a. Rigspolitiets aftale med Forsikring & Pension om at modtage de pågældende oplysninger til brug for Forsikringsluppen. Hvis myndighederne vil afslå (A)'s anmodning – selvom en videregivelse er berettiget efter persondataloven – må myndighederne derfor konkret kunne redegøre for de grunde der fører til at anmodningen alligevel afslås. Det skyldes at myndighederne er undergivet de almindelige forvaltningsretlige krav om lighed og saglighed.

Som sagt er det bestemmelsen i § 6, stk. 1, nr. 7, i persondataloven der regulerer spørgsmålet om hvorvidt det er berettiget at videregive de oplysninger som sagen her drejer sig om. Bestemmelsen lyder sådan:

'§ 6. Behandling af oplysninger må kun finde sted, hvis

...

7) behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.'

Datatilsynet har ud fra det foreliggende ikke grundlag for at tilsidesætte myndighedernes eventuelle konklusion om at de hensyn der begrundet videregivelsen, vægter tungere end hensynet til de personer oplysningerne vedrører (udtalelsen af 13. marts 2007). Datatilsynet lægger vægt på at en række forhold samlet set taler for at videregivelsen kan ske inden for rammerne af persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7.

Risiko for misbrug

I udtalelsen opregnede Datatilsynet flere forhold der kan tale for henholdsvis imod videregivelse. I relation til forhold der kan tale imod videregivelse, skrev Datatilsynet bl.a.:

'Derudover kan der lægges vægt på, om der er en risiko for, at de beskrevne oplysninger, der ønskes videregivet fra CRM, kan misbruges – uanset at der efter det oplyste ikke er planer om at benytte

sig heraf – til opdyrkning af nye kundeforhold, herunder ved krydssøgning med offentligt tilgængelige oplysninger i Bilbogen om ejerens/brugerens identitet.

Det kan endvidere indgå i overvejelserne, om der ved videregivelse af de beskrevne oplysninger fra CRM skabes mulighed for, at personer med et kriminelt forsæt ved krydssøgning med offentligt tilgængelige oplysninger i Bilbogen om ejerens/brugerens identitet lettere kan få adgang til tekniske oplysninger om køretøjer med eksempelvis særligt kostbart ekstraudstyr.'

Sådan som Datatilsynets udtalelse er formuleret, lægger jeg til grund at Datatilsynet ikke har foretaget en konkret vurdering af om sådanne risici er til stede. Datatilsynet har ladet det være op til Rigspolitiet og Justitsministeriet at foretage den konkrete vurdering. Det fremgår også af et telefonnotat i Justitsministeriet af 18. oktober 2007:

'Talt med (D), Datatilsynet, idet hverken (E) eller (F) var til stede. (D) har ikke skrevet afgørelsen, men har tidligere været inde over den og kunne derfor huske lidt derfra.

Hun oplyste, at afsnit 3, side 6 i Datatilsynets udtalelse af 13. marts 2007 (risiko for misbrug til opdyrkning af nye kundeforhold) skal forstås på den måde, at Datatilsynet ikke selv har undersøgt, om der er en risiko for misbrug, men at tilsynet har gjort ministeriet opmærksomt på, at der kan være en sådan mulighed = dette måtte ministeriet selv undersøge. Kunne dog ikke afvise, at (E) skulle have undersøgt det. Hun vidste ikke, hvilke oplysninger der kunne fås fra Bilbogen.

For så vidt angik afsnit 4, side 6 (adgang til oplysninger for personer med kriminelt forsæt) oplyste, at dette var en reel risiko, og at oplysninger i andre registre tidligere var blevet misbrugt, jf. bl.a. misbrug af (...) (se vedlagte artikler). Konkret skulle misbruget kunne ske ved, at personer ansat i virksomheden har et kriminelt forsæt, eller at de ikke beskytter deres kode tilstrækkelig godt. Hun kunne ikke sige, om denne risiko forelå i den konkrete sag, men hun vidste, at (F) havde talt om det i forbindelse med oplysningerne om ekstraudstyr i biler.'

Justitsministeriet skriver indledningsvis i begrundelsen for afgørelsen af 30. november 2007 at ministeriet 'ligesom Rigspolitiet [finder], at det på baggrund af Datatilsynets udtalelse af 13. marts 2007 må lægges til grund, at videregivelse af de ønskede oplysninger fra CRM til de 7 forsikringsselskaber vil kunne ske inden for rammerne af persondataloven, jf. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7'.

Uanset dette mener Justitsministeriet imidlertid at videregivelse ikke bør ske i det konkrete tilfælde.

Som begrundelse henviser ministeriet til at der er tale om oplysninger som offentligheden normalt ikke har adgang til, og at det alt andet lige vil øge risikoen for misbrug hvis ethvert forsikringsselskab og andre virksomheder med en lignende interesse i oplysningerne kan få adgang til dem. Justitsministeriet mener at oplysningerne 'vil kunne misbruges som anført i Datatilsynets udtalelse af 13. marts 2007'. I udtalelsen til mig af 20. maj 2008 har Justitsministeriet nærmere beskrevet de misbrugsformer ministeriet tænker på. Ministeriets beskrivelse er imidlertid en gengivelse af Datatilsynets beskrivelse af mulige misbrugsformer.

Som det ses, lægger ministeriet vægt på at en tilladelse til (B) ud fra lighedsbetragtninger kan få konsekvenser i relation til fremtidige ansøgningssager. Det vil ifølge ministeriet alt andet lige øge risikoen for misbrug.

Hensynet til de konsekvenser en afgørelse kan få, er i sig selv et lovligt kriterium som myndigheden derfor kan lægge vægt på. Jeg henviser bl.a. til Bent Christensen, Forvaltningsret, 1997, s. 149 og 153.

Spørgsmålet er imidlertid om Justitsministeriet havde det tilstrækkelige grundlag for at lægge (afgørelse) vægt på at en adgang til oplysningerne fra CRM ville kunne misbruges.

Ved min vurdering af det spørgsmål er jeg noget i tvivl om hvordan Justitsministeriets afgørelse skal forstås.

Justitsministeriet mener tilsyneladende at persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, giver hjemmel for videregivelse af de ønskede oplysninger. Men når ministeriet går videre i afgørelsen og siger at oplysningerne alligevel ikke bør videregives, sker det med henvisning til risiko for misbrug. Men hensynet til risiko for misbrug er efter min opfattelse et hensyn der netop indgår i afvejningen efter § 6, stk. 1, nr. 7. Se også Datatilsynets udtalelse af 13. marts 2007.

Som jeg dog også har beskrevet ovenfor, indebærer en adgang til at videregive oplysninger efter § 6, stk. 1, nr. 7, ikke også en pligt til at gøre det.

Ministeriet har imidlertid alene gengivet Datatilsynets omtale af de risici som kan være forbundet med en adgang til oplysninger i CRM. Men Datatilsynet tog som nævnt ikke konkret stilling. Efter min opfattelse har Justitsministeriet ikke specifikt sandsynliggjort de omtalte risici og deres forventede udbredelse.

I relation til risikoen for et kriminelt forsæt er det vel heller ikke irrelevant at deltagerne i (B) allerede på ansøgningstidspunktet havde adgang til de ønskede oplysninger i CRM for så vidt angik kundernes biler ((A)'s klage til mig af 19. december 2007).

På den baggrund er det min opfattelse at Justitsministeriet ikke har handlet i overensstemmelse med det forvaltningsretlige undersøgelsesprincip. Ifølge det princip har myndigheden pligt til at sørge for at en sag er tilstrækkeligt oplyst. Jeg henviser bl.a. til Jens Garde mfl., Forvaltningsret – Sagsbehandling, 6. udgave (2007), s. 161 ff, Kaj Larsen mfl., Forvaltningsret, 2. udgave (2002), s. 447 ff, og Steen Rønsholt, Forvaltningsret, 2. udgave (2006), s. 373 ff.

Det kan i øvrigt nævnes at bemærkningerne til ændringslov nr. 1338 af 19. december 2008 (lovforslag L 24 fremsat den 8. oktober 2008) behandler dette spørgsmål om risikoafvejning i forbindelse med den lettere adgang der vil være til oplysninger om køretøjer i det kommende køretøjsregister. I bemærkningerne siges sådan:

'2.1.2. Lovforslaget: I det kommende Køretøjsregister vil der som udgangspunkt blive registreret oplysninger af samme type som de, der i dag registreres i CRM eller arkiveres i Motorinformation. Alle oplysningerne vil blive registreret digitalt. Der vil således ikke blive ført et arkiv som Motorinformation.

Der er som nævnt en stor interesse fra borgere og virksomheder for de oplysninger, der er registreret om køretøjer i CRM.

Dette forhold sammenholdt med, at det er i samfundet interesse, at der er gennemsigtighed om de køretøjer, man møder på vejene eller selv bruger, stilles der forslag om at lovfæste en lettere adgang til oplysninger om køretøjer i det kommende Køretøjsregister. Der vil dog ikke være en adgang til flere typer af oplysninger end i dag.

Adgangen til disse oplysninger er dermed anderledes end efter persondataloven. Efter persondataloven har den dataansvarlige et ansvar for brugen af de registrerede oplysninger. Den dataansvarlige her dermed også et ansvar for, at videregivne oplysninger ikke bruges uberettiget. Afgrænsningen af, hvilken brug der må gøres af registrerede oplysninger, foretages efter formålet med at registrere oplysningerne. I forbindelse hermed må der normalt ske en afvejning mellem hensynet til at beskytte den, som oplysningen vedrører, over for hensynet til interessen i, at oplysningen udleveres.

Privatlivets fred skal værnes. Der bør således ikke uden videre udleveres oplysninger om, hvem der er ejer eller bruger af det enkelte køretøj. Og der bør ikke udleveres oplysninger om beskatningen af køretøjet.

Men oplysninger om forsikringsforhold kan være af interesse i forbindelse med et færdselsuheld. Oplysninger om et køretøjs tekniske forhold eller synsforhold kan være af interesse i forbindelse med, at køretøjet handles. Og historiske oplysninger om et køretøj kan være af interesse i forbindelse med et påtænkt køb af køretøjet.

Hertil kommer, at åbenhed om synsforhold og forsikringsforhold kan tilskynde den enkelte bilejer til at efterleve reglerne om syn og ansvarsforsikring af køretøjer.

Samtidig efterspørger erhvervslivet en løbende adgang til de registrerede oplysninger, herunder adgang masseudtræk med henblik på bl.a. at kunne analysere bilparken.

Det foreslås på den baggrund, at enhver får adgang til oplysninger om et registreret køretøjs tekniske forhold, synsforhold og forsikringsforhold, og at oplysningerne ikke kun gives om et enkelt køretøj, men også om alle registrerede køretøjer eller om grupper af registrerede køretøjer. Adgang gives til såvel aktuelle som historiske oplysninger om køretøjer.

Der vil kunne forekomme tilfælde, hvor der er tvivl om, hvorvidt en oplysning eller en type af oplysninger skal udleveres eller ej. Sådanne tvivlstilfælde afgøres efter forslaget af told- og skatteforvaltningen. Eksempelvis må oplysninger om et strafbart forhold ikke videregives.

Mod en sådan vid adgang til oplysninger kan anføres, at man kan bruge oplysninger om et køretøjs identitet (registreringsnummer eller stelnummer) til, ved krydssøgning med offentligt tilgængelige oplysninger i Bilbogen om identiteten af et køretøjs ejer eller bruger, at identificere ejeren eller brugeren af et køretøj.

Det er imidlertid vurderingen, at den risiko, der er forbundet med at give en lettere adgang til oplysninger om køretøjer i Køretøjsregisteret, opvejes af fordelene for borgene og virksomhederne i al almindelighed ved at give en sådan adgang, og at eventuelle risici må minimeres på anden måde.

At man har valgt at give en almindelig adgang til oplysninger om identiteten af et køretøjs ejer eller bruger i Bilbogen, bør ikke hindre, at der kan gives en almindelig adgang til overvejende tekniske oplysninger om et køretøj i et andet register.'

Se også skatteministerens svar til Folketingets Skatteudvalg af 11. november 2008 på spørgsmål 5, stillet den 4. november 2008 i forbindelse med lovforslaget til ændringsloven.

Sammenfattende mener jeg at Justitsministeriet ikke havde tilstrækkeligt grundlag for at lægge (afgørende) vægt på de omtalte risici.

Administrative hensyn

Justitsministeriet har herudover begrundet afslaget med at 'behandling af et større antal sager herom vil medføre en ikke ubetydelig administrativ byrde for den dataansvarlige myndighed (pt. Rigspolitiet), idet der bl.a. vil skulle indgås kontrakter med alle modtagere af oplysningerne og sørges for udsendelse af de ugentlige udtræk'.

Den administrative byrde er beskrevet i Rigspolitiets udtalelse til Justitsministeriet af 10. september 2007. Rigspolitiet skrev bl.a.:

'På baggrund af Datatilsynets udtalelse finder Rigspolitiet, at det bør lægges til grund, at der inden for rammerne af persondataloven vil kunne videregives oplysninger til de berørte forsikringsselskaber i overensstemmelse med det ansøgte.

Det er i den forbindelse Rigspolitiets vurdering, at videregivelse af oplysninger til de berørte selskaber vil betyde, at et stort antal private virksomheder – efter ligebehandlingsprincippet – vil være berettiget til at få adgang til tekniske data fra CRM.

Under hensyn til den betydelige administrative byrde, der er forbundet med individuel behandling af ansøgninger, indgåelse af aftaler og etablering af teknisk adgang til data for et større antal virksomheder, finder Rigspolitiet det ikke hensigtsmæssigt, at etablering af adgang til data sker ved individuelle tilladelser og individuelle tekniske løsninger.

Det er således Rigspolitiets opfattelse, at etablering af adgang til tekniske data i CRM i givet fald bør ske som en offentlig tilgængelig løsning, der via internettet stilles til rådighed for såvel private virksomheder som borgere. En løsning af denne karakter betyder, at den administrative byrde ved tilvejebringelse

af adgang til data minimeres. På denne måde sikrer man samtidig fri og lige adgang til data for alle borgere og virksomheder.

Rigspolitiet skal således indstille, at Rigspolitiets afslag på videregivelse af de ønskede oplysninger til de berørte selskaber fastholdes, og at eventuel stillingtagen til en mere vidtgående løsning overlades til SKAT, der overtager området med virkning fra den 1. januar 2008, og i den forbindelse er i gang med at nyudvikle en digital motorregistreringsløsning.'

Det hensyn som Justitsministeriet og Rigspolitiet herved har inddraget – hensynet til en ikke ubetydelig administrativ byrde for (dengang) Rigspolitiet – er et såkaldt administrativt hensyn. Administrative hensyn er i almindelighed saglige at inddrage i forbindelse med skønsmæssige afgørelser. Jeg henviser bl.a. til Jens Garde mfl., Forvaltningsret – Almindelige emner, 4. udgave (2004), s. 250.

Hvilken vægt et sådant hensyn skal have, kan ikke besvares generelt. I sagen her har Justitsministeriet ladet hensynet indgå som et tredje (og sidste) moment i begrundelsen for at give afslag.

Som det fremgår ovenfor, mener jeg ikke at ministeriet havde tilstrækkeligt grundlag for at lægge vægt på de to første forhold (hensyn til risiko for misbrug). Allerede af den grund mener jeg at myndighederne på ny må overveje om administrative hensyn i sig selv er tilstrækkelige til at begrunde afslaget.

I relation til omfanget af den administrative byrde bemærker jeg i øvrigt at de aftaler som en tilladelse til deltagerne i (B)-samarbejdet og eventuelle kommende ansøgere vil nødvendiggøre, vel i et vist omfang vil kunne standardiseres.

Betydningen af at andre virksomheder og organisationer modtager de pågældende oplysninger

I afgørelsen af 30. november 2007 skrev Justitsministeriet afslutningsvis at det forhold at Forsikring & Pension modtager de pågældende oplysninger til brug for Forsikringsluppen, ikke fører til at Rigspolitiet også er forpligtet til at videregive oplysningerne til de syv forsikringsselskaber. Ministeriet lagde vægt på Forsikringsluppens særegne karakter da der er tale om en ordning som er udviklet i samarbejde med Forbrugerrådet, Forbrugerombudsmanden og Konkurrencestyrelsen, og som har til formål at give forbrugere mulighed for at sammenligne vilkår og priser på bilforsikringer og ikke i første række med henblik på at afgive forsikringstilbud og tegne policer.

Ud fra sagens oplysninger kan jeg ikke se hvor mange kontrakter Rigspolitiet har indgået om adgang til oplysninger fra CRM. (A) nævner i breve til Justitsministeriet at oplysninger fra CRM er udleveret til bl.a. Forsikringsluppen, Biltorvet.dk, Bilsyn og Bilbogen (se bl.a. breve af 18. maj 2005 og 6. marts 2006).

Af bemærkningerne til ændringslov nr. 1338 af 19. december 2008 fremgår det at Rigspolitiet har indgået aftaler med 'enkelte virksomheder og organisationer' om løbende adgang til oplysninger i CRM, herunder masseudtræk.

Jeg forstår forholdet sådan at Justitsministeriet forud for ministeriets afgørelse i sagen kun indhentede Rigspolitiets akter om Forsikringsluppens adgang til CRM-registeret. Det var først i ministeriets udtalelse til mig af 20. maj 2008 at ministeriet omtalte Rigspolitiets kontrakt med DAF. Ministeriet skrev i den forbindelse:

'Justitsministeriet kan bekræfte, at Rigspolitiet har indgået aftale med DAF om videregivelse af oplysninger fra CRM. Det bemærkes i den forbindelse, at DAF er en brancheorganisation, der ikke i sig selv har et kommercielt sigte. Rigspolitiet har endvidere oplyst, at formålet med videregivelsen bl.a. er, at DAF kan tilvejebringe relevante statistikker for branchen og stille tekniske oplysninger til rådighed for offentligheden og foreningens medlemmer via foreningens hjemmeside eller web-services. Rigspolitiet har i aftalen med DAF stillet en række krav, herunder om, at DAF ikke selv må anvende oplysningerne på en måde, der kan karakteriseres som kommerciel, og at det skal sikres, at der ikke er mulighed for masseudtræk eller -opslag på DAF's hjemmeside eller web-services.'

(A) er uenig i ministeriets opfattelse, jf. selskabets udtalelse til mig af 23. juni 2008 som ministeriet har modtaget til orientering.

På det foreliggende grundlag kan jeg ikke tage stilling til denne uenighed, herunder om det var i strid med lighedsgrundsætningen at (A) – i modsætning til DAF – fik afslag. Om lighedsgrundsætningen henviser jeg bl.a. til Jon Andersen, Forvaltningsret (2. udgave), 2002, s. 340 ff med henvisninger.

Jeg mener imidlertid at Justitsministeriet i overensstemmelse med det undersøgelsesprincip som jeg har nævnt ovenfor, burde have indhentet samtlige kontrakter som Rigspolitiet havde indgået på området, før ministeriet traf afgørelse i sagen. Kun på den måde kunne ministeriet sikre sig at lighedsprincippet blev overholdt.

Sammenfatning

Sammenfattende er det min opfattelse at Justitsministeriet ikke havde tilstrækkeligt grundlag for at afslå (A)'s anmodning. Jeg har gjort Justitsministeriet og Rigspolitiet bekendt med min opfattelse.

Som bekendt overgik administrationen af området den 1. januar 2008 til SKAT. Jeg har derfor i dag henstillet til Skatteministeriet at genoptage sagen med henblik på at træffe en ny afgørelse.

3. Justitsministeriets sagsbehandlingstid

Jeg henviser til de datolister som Rigspolitiet og Justitsministeriet har udarbejdet i forbindelse med udtalelserne til mig, og til (A)'s egen oversigt af 19. december 2007 over sagsforløbet.

Forvaltningsloven eller lovgivningen i øvrigt opstiller ikke faste (generelle) tidsrammer for forvaltningsmyndighedernes sagsbehandling. Det kan derfor ikke besvares generelt hvornår en myndigheds sagsbehandlingstid overskrider det acceptable.

Ved vurderingen af en myndigheds sagsbehandlingstid må der derfor ud over den samlede sagsbehandlingstid tages andre forhold i betragtning, herunder sagens karakter, omfanget af de nødvendige undersøgelser i sagen, den sædvanlige sagsbehandlingstid hos myndigheden og de løbende ekspeditioner i sagen.

a. Den samlede sagsbehandlingstid i Justitsministeriet var 2½ år. Justitsministeriet har i afgørelsen af 30. november 2007 beklaget 'den meget lange sagsbehandlingstid', og i udtalelsen til mig af 20. maj 2008 skrev ministeriet bl.a.:

'Den meget lange sagsbehandlingstid skyldes primært, at sagen har givet anledning til principielle overvejelser i Justitsministeriet, og at der til brug for sagens behandling er indhentet udtalelser fra både Rigspolitiet, Datatilsynet og (via Rigspolitiet) SKAT. Det bemærkes i den forbindelse, at det for så vidt angår den del af sagsbehandlingstiden, der er medgået til sagens behandling hos Rigspolitiet, fremgår af Rigspolitiets vedlagte udtalelse af 8. april 2008, at sagen ligeledes har givet Rigspolitiet anledning til en række generelle og principielle overvejelser.'

De forhold som Justitsministeriet nævner, er selvfølgelig en medvirkende årsag til at sagsbehandlingstiden trækker ud. Jeg mener imidlertid det er meget beklageligt at Justitsministeriet først et år efter at have modtaget klagen fra (A) bad Datatilsynet om en udtalelse.

b. Som jeg skrev i mit brev til Justitsministeriet den 18. januar 2008, er det fast antaget i ombudsmandspraksis at myndigheden bør give den der er part i en sag, underretning når sagsbehandlingstiden trækker ud.

Det fremgår af punkt 206 og 207 i Justitsministeriets vejledning om forvaltningsloven (vejledning nr. 11740 af 4. december 1986) at hvis en forvaltningsmyndighed – som følge af sagens karakter eller den almindelige sagsbehandling for den pågældende myndighed – ikke kan træffe afgørelse i en sag inden for en rimelig tid, bør myndigheden give parten oplysning om årsagen og så vidt muligt om hvornår myndigheden regner med at kunne træffe afgørelse. Tilsvarende bør myndigheden underrette parten

hvis behandlingen af den konkrete sag på grund af særlige omstændigheder vil tage længere tid end sædvanligt.

I udtalelsen til mig af 20. maj 2008 skrev Justitsministeriet bl.a.:

'Justitsministeriet beklager meget, at ministeriet ikke af egen drift har underrettet (A) om, at behandlingen af sagen trak ud, og hvornår Justitsministeriet regnede med, at en afgørelse kunne foreligge. Dette gælder ikke mindst de gange, hvor ministeriet har overskredet det tidsrum, som over for (A) var angivet som den forventede resterende sagsbehandlingstid.'

Jeg mener det er meget kritisabelt at Justitsministeriet ikke gav (A) disse underretninger. I den forbindelse lægger jeg særlig vægt på sagens meget lange tidsforløb, og at der flere gange manglede underretning."

Sagsfremstilling

Den 5. juni 2003 rettede C på vegne af syv forsikringsselskaber henvendelse til Rigspolitiet med anmodning om en ny dataleverance fra Centralregisteret for Motorkøretøjer, CRM.

I et afslag af 17. december 2004 skrev Rigspolitiet sådan:

"(C) rettede i 2003 på vegne af syv forsikringsselskaber i (B)-samarbejdet henvendelse hertil og anmodede om levering af data fra Centralregisteret for Motorkøretøjer (CRM) indeholdende oplysning om registreringsnummer, mærkekode samt kode for af- eller tilgang for hele bestanden af personbiler.

Om formålet med dataleverancen er det efterfølgende oplyst, at data via en web-løsning skal stilles til rådighed for forsikringsselskaberne i (B)-samarbejdet med henblik på at give selskaberne adgang til præcise data om konkrete køretøjer til brug for tilbuds- og policeregistreringen. Det er oplyst, at dataudtrækket og anvendelsen heraf principielt ikke adskiller sig fra den løsning, der tilbydes via 'Forsikringsluppen'.

Som tidligere oplyst, rettede Rigspolitiet i 2003 henvendelse til Datatilsynet på baggrund af en række henvendelser fra bil- og forsikringsbranchen om adgang til data vedrørende konkrete køretøjer registreret i CRM. Rigspolitiet anmodede ved henvendelsen Datatilsynet om en udtalelse om, hvorvidt der via internettet kunne gives offentligheden generel adgang til tekniske oplysninger i CRM. (C) er telefonisk underrettet om henvendelsen til Datatilsynet samt om, at afgørelsen i den konkrete sag afventede Datatilsynets udtalelse.

(B) og forsikringsselskabet (A), der er medlem af (B)-samarbejdet, har efterfølgende rykket Rigspolitiet for en afgørelse i sagen.

Det kan oplyses, at Datatilsynet 4. november 2004 afgav en vejledende udtalelse i sagen. Rigspolitiet har herefter behandlet (B)'s anmodning om etablering af et udtræk af data vedrørende samtlige personbiler registeret i CRM.

Rigspolitiet kan oplyse, at spørgsmålet om videregivelse af oplysninger fra CRM i form af bl.a. registreringsnummer skal behandles efter bestemmelserne i lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger (persondataloven).

Efter persondatalovens § 1, stk. 1, gælder loven for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling. Det fremgår af lovens § 3, stk. 1, at der ved personoplysninger forstås enhver form for information om en identificeret eller identificerbar person (den registrerede) herunder oplysninger, som kan henføres til en fysisk person, selv om dette forudsætter kendskab til personnummer, registreringsnummer eller lignende særlige identifikationer.

Behandling af personoplysninger skal ske i overensstemmelse med persondatalovens § 5, stk. 2, hvoraf det fremgår, at indsamling af oplysninger skal ske til udtrykkeligt angivne og saglige formål, og at senere behandling, herunder videregivelse, ikke må være uforenelige med disse formål.

Persondatalovens § 6, angiver i hvilke tilfælde videregivelse af personoplysninger omfattet af loven må finde sted. Videregivelse må efter bestemmelsen kun finde sted, hvis en af de i stk. 1, nr. 1-7, angivne betingelser er opfyldt.

Efter lovens § 6, stk. 1, nr. 7, må registrering, videregivelse og anden behandling af personoplysninger ske, hvis behandlingen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.

(B) har anmodet om oplysninger om registreringsnumre for alle registrerede personbiler til brug for syv konkrete forsikringsselskabers tilbuds- og policeregistrering.

Rigspolitiet kan ikke imødekomme denne anmodning. Rigspolitiet har herved lagt vægt på, at de syv forsikringsselskabers interesse i at modtage oplysninger om registreringsnumre på køretøjer tilhørende potentielle kunder til brug for tilbuds- og policeregistrering ikke findes at overstige hensynet til de registrerede ejeres (brugeres) interesse.

Rigspolitiet har ved afgørelsen endvidere lagt vægt på, at Datatilsynet i vejledende udtalelse af 4. november 2004 har tilkendegivet, at det – under nærmere angivne forudsætninger – vurderes at være i overensstemmelse med persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, at videregive tekniske oplysninger om konkrete køretøjer til offentligheden via internettet ved søgning på registreringsnummer eller stelnummer. Datatilsynet forudsætter herved, at der ikke gives mulighed for at foretage masseudtræk, som f.eks. i forbindelse med andre offentlige tilgængelige oplysninger kan tænkes anvendt til opdyrkning af nye kundeforhold eller andre kommercielle hensyn.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at et udtræk af det af (B) ønskede omfang har karakter af et masseudtræk, som nævnt i Datatilsynets udtalelse.

Det bemærkes, at Rigspolitiet – i lyset af Datatilsynets udtalelse – vil overveje, om der kan tilvejebringes de nødvendige økonomiske og it-mæssige forudsætninger for at stille tekniske oplysninger om motor-køretøjer til rådighed for offentligheden via internettet. Overvejelserne herom beror p.t. på igangværende drøftelser med Finansministeriet om den fremtidige organisering af motorområdet herunder overvejelser om at flytte ansvaret for Centralregisteret for Motor-køretøjer til en anden offentlig myndighed.

...”

Den 18. maj 2005 klagede A på vegne af B til Justitsministeriet over Rigspolitiets afgørelse.

Justitsministeriet indhentede en udtalelse af 12. juli 2005 fra Rigspolitiet. Udtalelsen er omtalt nedenfor i Datatilsynets udtalelse.

I et brev af 10. august 2005 fremsatte A bemærkninger til Rigspolitiets udtalelse. A gjorde bl.a. gældende at brugeren af systemet som indtaster registreringsnummeret for at få et tilbud på forsikring, i langt de fleste tilfælde vil være bilens ejer og dermed ”den i hvis interesse oplysningerne skal hemmeligholdes”, og at medarbejderes opslag i systemet kun vil ske efter henvendelse fra den der ønsker bilen forsikret.

Den 8. juni 2006 bad Justitsministeriet Datatilsynet om en udtalelse om hvorvidt det vil være foreneligt med persondataloven at videregive de ønskede udtræk fra CRM til de syv forsikringsselskaber, herunder om det i givet fald er en forudsætning at der indgås en aftale med forsikringsselskaberne om at udtrækket alene vil blive anvendt til det formål som C har beskrevet.

I en udtalelse til Justitsministeriet af 13. marts 2007 skrev Datatilsynet sådan: (Den del af udtalelsen som handler om Rigspolitiets afgørelse, er udeladt eftersom afgørelsen er citeret ovenfor).

”...

Ved telefonisk henvendelse af 14. september 2006 har Datatilsynet bedt Justitsministeriet om at fremsende den kontrakt mellem Forsikringsgruppen (Forsikring & Pension) og Rigspolitiet, som regulerer

adgangen til CRM for så vidt angår Forsikringsluppen. Datatilsynet har modtaget kontrakten den 29. september 2006.

Der er telefonisk den 16. november 2006 indhentet supplerende oplysninger til sagen hos Centralregisteret for Motorkøretøjer.

Det fremgår herefter af sagen, at (A) på vegne af (B) – som er et samarbejde mellem (7 forsikringsselskaber) har klaget til Justitsministeriet over Rigspolitiets afslag af 17. december 2004 på en ansøgning om adgang til oplysninger fra CRM i form af registreringsnumre, mærkekoder samt koder for af- eller tilgang for alle registrerede personbiler.

Det fremgår af sagen, at (C) – til brug for en forsikringsløsning, som (C) vedligeholder og 'drifter' for de syv ovennævnte forsikringsselskaber – har anmodet Rigspolitiet om ugentlige dataleverancer fra CRM vedrørende følgende oplysninger om hele personbilbestanden i Danmark:

- registreringsnumre
- mærkekoder
- koder for afgang eller tilgang

Baggrunden for anmodningen er forsikringsselskabernes ønske om at gøre det enklere og mere korrekt at registrere personbil-oplysninger ved tegning af policer og tilbud samt at få adgang til flere forsikringsrelevante oplysninger om en bilmodel.

Oplysningerne fra CRM ønskes anvendt i et eksisterende internt system i de syv forsikringsselskaber til brug for de ansatte, samt i en tilhørende WEB-løsning til brug for agenter samt aktuelle og potentielle kunder, herunder til elektronisk afgivelse af forsikringstilbud. Når en bruger indtaster registreringsnummeret, skal systemet via mærkekoden og opslag i Danmarks Automobilforhandler Forenings bilmodelkatalog (DAF-registeret) bestemme fabrikat og model. Herved vil der være en del færre detailoplysninger om bilen, som brugeren skal kende og indtaste.

Det fremgår af sagen, at ingen vil få direkte adgang til oplysningerne, idet disse ikke vil blive vist nogen steder, men kun anvendt af systemet til det beskrevne opslag i DAF-registeret. Brugeren vil kunne indtaste et registreringsnummer, men der vil ikke blive vist lister med registreringsnumre, og mærkekode vil heller ikke kunne ses nogen steder.

Rigspolitiet har begrundet sit afslag med (...).

...

Hertil har (A) i sit klagebrev af 18. maj 2005 bl.a. anført, at det ønskede udtræk fra CRM ikke skal vises nogen steder, men kun anvendes af systemet til opslag i DAF's bilregister. Brugeren kan indtaste registreringsnummer, men der vises ingen data, som identificerer indehaveren af det pågældende registreringsnummer.

Forsikringsselskabet har endvidere oplyst, at det er nødvendigt at kende en bils fabrikat og eksakte model for at beregne en korrekt præmie, og at selskabet meget ofte oplever, at kunderne ikke kan oplyse den præcise model for deres bil.

Forsikringsselskabet anfører på den baggrund, at formålet med at modtage de ønskede oplysninger er at levere en bedre service til den enkelte bilejer, og at det i vidt omfang vil være i de registreredes interesse, at forsikringsselskaberne modtager oplysninger fra CRM.

Forsikringsselskabet har endvidere påpeget, at de ønskede oplysninger også leveres for bl.a. Forsikringsluppen, bilsyn og Bilbogen.

Vedrørende Forsikringsluppen

Om baggrunden for, at Forsikringsluppen har fået adgang til de pågældende oplysninger fra CRM, har Justitsministeriet oplyst, at Rigspolitiet i en udtalelse af 12. juli 2005 har påpeget, at Datatilsynet i ovennævnte vejledende udtalelse af 4. november 2004 har anført, at det under visse betingelser er

muligt at videregive oplysninger fra CRM inden for rammerne af persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, når videregivelsen i vidt omfang også er i de registreredes interesse, idet formålet er at give modtagerne mulighed for at levere en bedre service til den enkelte bilejer.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at det er afgørende for, at der kan ske videregivelse af oplysninger fra CRM til Forsikringsluppen med hjemmel i persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, at der er lige adgang til oplysningerne fra CRM for såvel borgere som virksomheder, samt at videregivelsen ikke sker til kommercielle formål.

Rigspolitiet har endvidere oplyst, at dette også er baggrunden for, at Forsikringsluppen – som drives i et samarbejde mellem en række forsikringsselskaber og Forbrugerrådet med det formål at give forsikringskunder mulighed for at sammenligne bilforsikringer – har adgang til at stille oplysninger fra CRM til rådighed på en internet-hjemmeside, idet der her er tale om en generel adgang af ikke kommerciel karakter.

Efter Rigspolitiets opfattelse er (A)'s kommercielle interesse i at udvikle selskabets tilbudsgivning ikke en 'berettiget interesse', der overstiger de registreredes interesse i hemmeligholdelse af oplysningerne.

Det fremgår af sagen vedrørende Forsikringsluppens adgang til oplysninger fra CRM, at erhvervsorganisationen Forsikring & Pension siden 2001 har modtaget en række data fra CRM i form af registreringsnummer, mærkekode, fabrikat, model, variant, typegodkendelsesnummer, 1. registreringsdato, drivmiddel, egenvægt, totalvægt og påhængsvægt m/u påhængsbremse samt løbende ugentlige opdateringer af registreringsnummer, mærkekode, 1. registreringsdato og typegodkendelsesnummer.

Oplysningerne leveres til det internetbaserede system 'Forsikringsluppen', hvor enhver kan angive enten registreringsnummer eller bilmærke, model, variant og årgang og få en sammenligning af præmie, vilkår m.v. på bilforsikringer. Tilsvarende sammenligninger kan foretages via Forsikringsluppen med hensyn til husforsikring og familieforsikring. Systemet er udviklet af Forsikring & Pension i samarbejde med Forbrugerrådet, Forbrugerombudsmanden og Konkurrencestyrelsen.

Vedrørende Forsikringsluppen er det endvidere oplyst, at Rigspolitiet ved brev af 9. februar 2006 har meddelt Forsikring & Pension, at Rigspolitiet i forbindelse med en generel regulering af området for udtræk fra CRM har fundet anledning til at oprette kontrakter mellem Rigspolitiet og de virksomheder, der modtager udtræk fra CRM. Rigspolitiet har samtidig fremsendt en kontrakt til Forsikring & Pension.

Kontrakten indeholder en række vilkår for Forsikring & Pensions modtagelse og behandling af oplysninger fra CRM, herunder at der må indhentes oplysninger fra CRM til brug for foreningens web-service, at adgangen til at videregive oplysninger fra CRM alene omfatter videregivelse ved enkeltopslag med anvendelse af registreringsnummer som nøgle, at videregivelse alene må omfatte tekniske oplysninger vedrørende enkeltkøretøjer, at foreningen skal sikre, at der ikke kan foretages masseudtræk eller -opslag via foreningens webservices, og at oplysninger fra CRM ikke må anvendes til kommercielle formål som f.eks. markedsføring eller videresalg.

Justitsministeriet har på den baggrund anmodet Datatilsynet om en udtalelse om, hvorvidt det vil være foreneligt med persondataloven at videregive det ønskede udtræk fra CRM til de pågældende syv forsikringsselskaber, herunder om det i givet fald er en forudsætning, at der indgås en aftale med forsikringsselskaberne om, at udtræk alene vil blive anvendt til det af (C) beskrevne formål, jf. ovenfor.

Justitsministeriet har samtidig anmodet Datatilsynet om en udtalelse om, hvorvidt Rigspolitiets videregivelse af udtræk fra CRM til Forsikring & Pension er i overensstemmelse med persondataloven.

Datatilsynet skal på den baggrund udtale følgende:

1. Persondatalovens kapitel 4 regulerer, hvornår oplysninger omfattes af loven må og kan videregives. Det er den dataansvarlige – i den konkrete sag Rigspolitiet – der som udgangspunkt selv må tage stilling til, om der vil kunne ske videregivelse af oplysninger.

Ifølge persondatalovens § 58 påser Datatilsynet af egen drift eller efter klage fra en registreret, at behandlingen finder sted i overensstemmelse med loven og regler udstedt i medfør af loven. Der er således ikke en almindelig adgang til at klage til Datatilsynet i en situation, hvor der ikke sker videregivelse af oplysninger.

Om muligheden for at videregive oplysninger som beskrevet fra CRM kan Datatilsynet generelt oplyse følgende:

Oplysninger om registreringsnummer, mærkekode og koder for afgang eller tilgang vedrørende personbilbestanden i Danmark er oplysninger af ikke-følsom karakter. Videregivelse af disse oplysninger, som kan henføres til ejeren af bilen, skal således bedømmes efter persondatalovens § 6 om behandling af ikke-følsomme personoplysninger.

Efter persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, må videregivelse ske, hvis videregivelsen er nødvendig for, at den dataansvarlige eller den tredjemand, til hvem oplysningerne videregives, kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til den registrerede ikke overstiger denne interesse.

En betingelse for at kunne anvende bestemmelsen i § 6, stk. 1, nr. 7, er, at den dataansvarlige har foretaget en vurdering af, hvorvidt hensynet til den registreredes interesser overstiger hensynet til de interesser, der ønskes forfulgt med behandlingen, og at denne vurdering falder ud til fordel for de interesser, der ønskes forfulgt. Den dataansvarlige eller tredjemand, til hvem oplysninger videregives, vil også kunne forfølge andre interesser end deres egne interesser. En forudsætning herfor er dog, at der er tale om andres berettigede interesser.

Ved vurderingen af, om den beskrevne videregivelse af oplysninger fra CRM kan ske inden for rammerne af persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7, kan der bl.a. lægges vægt på følgende:

Det må antages, at de syv forsikringsselskaber har en berettiget interesse i at modtage de ønskede oplysninger fra CRM med de formål at højne kvaliteten af de registreringer, der danner grundlag for de syv forsikringsselskabers tilbuds- og policeregistrering. Der er tale om en berettiget interesse, uanset at formålet med at modtage oplysningerne fra CRM har kommerciel karakter.

Der kan desuden lægges vægt på, at videregivelsen sker i en for modtageren ikke-personhenførbart form, samt at ingen vil få direkte adgang til oplysningerne, idet disse ikke vil blive vist nogen steder men alene blive anvendt af systemet.

Samtidig kan oplysningernes karakter tages i betragtning. Det er således oplysninger om motorkøretøjer, som godt nok kan henføres til personer, men som ikke udgør fortrolige eller private oplysninger.

Derudover kan der lægges vægt på, at det efter det oplyste er nødvendigt for at kunne beregne en korrekt præmie, at kunden kan oplyse bilens fabrikat samt den eksakte model, hvilket selskaberne oplever, at kunderne ofte ikke kan.

Endelig kan der lægges vægt på, at de ønskede oplysninger efter det oplyste allerede videregives til Forsikringsluppen.

De hensyn, der taler for videregivelse, skal ses i forhold til de hensyn til den registrerede, der kan tale imod videregivelse. Datatilsynet skal pege på, at i hvert fald følgende hensyn kan tale imod videregivelse:

Det må tages i betragtning, hvilken forventning den registrerede bilejer eller bruger har til anvendelsen af de oplysninger, der bliver registreret i CRM. Det må umiddelbart antages, at disse er registreret med det formål at opkræve afgifter mv. Videregivelse af oplysningerne fra CRM til de syv forsikringsselskaber til brug for tilbuds- og policeregistrering tjener dermed et andet formål, som den registrerede eventuelt ikke forventer.

Derudover kan der lægges vægt på, om der er en risiko for, at de beskrevne oplysninger, der ønskes videregivet fra CRM, kan misbruges – uanset at der efter oplyste ikke er planer om at benytte sig heraf –

til opdyrkning af nye kundeforhold, herunder ved krydssøgning med offentligt tilgængelige oplysninger i Bilbogen om ejerens/brugerens identitet.

Det kan endvidere indgå i overvejelserne, om der ved videregivelse af de beskrevne oplysninger fra CRM skabes mulighed for, at personer med et kriminelt forsæt ved krydssøgning med offentligt tilgængelige oplysninger i Bilbogen om ejerens/brugerens identitet lettere kan få adgang til tekniske oplysninger om køretøjer med eksempelvis særligt kostbart ekstraudstyr.

Hvis Rigspolitiet – eller Justitsministeriet – herefter måtte vurdere, at de hensyn, der begrundet videregivelsen, vægter tungere end hensynet til de personer, oplysningerne vedrører, har Datatilsynet ud fra det foreliggende ikke grundlag for at tilsidesætte en sådan konklusion. Datatilsynet lægger herved vægt på, at en række forhold samlet set taler for, at videregivelsen kan ske inden for rammerne af persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7.

Datatilsynet skal i givet fald anbefale, at videregivelsen betinges af, at der udarbejdes en aftale mellem Rigspolitiet og de syv forsikringsselskaber i lighed med den aftale, der er udarbejdet mellem Rigspolitiet og Forsikring & Pension vedrørende Forsikringsluppen.

Aftalen skal fastlægge, på hvilke vilkår der kan ske modtagelse og behandling af oplysninger fra CRM. Der skal herunder bl.a. tages stilling til, hvad formålet med modtagelsen og behandlingen er samt de nærmere omstændigheder omkring behandlingen af oplysningerne.

2. Datatilsynet har noteret sig, at Rigspolitiet har vurderet, at Rigspolitiets videregivelse af udtræk fra CRM til Forsikring & Pension til brug for Forsikringsluppen kan ske inden for rammerne af persondataloven.

Datatilsynet kan desuden oplyse, at tilsynet ikke har modtaget klager fra de personer, der er berørt af denne videregivelse.

Tilsynet finder herefter ikke anledning til at tage spørgsmålet om, hvorvidt denne igangværende videregivelse er i overensstemmelse med persondataloven, under nærmere behandling.

3. Datatilsynet skal afslutningsvis gøre opmærksom på, at tilsynets udtalelse er vejledende, og at tilsynet forbeholder sig sin endelige stillingtagen, hvis der ved videregivelsen, modtagelsen eller behandlingen af de ønskede oplysninger i praksis skulle vise sig uhensigtsmæssigheder i relation til persondataloven.”

Den 29. marts 2007 bad Justitsministeriet Rigspolitiet om bemærkninger til Datatilsynets udtalelse. Rigspolitiet afgav en udtalelse den 10. september 2007. Udtalelsen er citeret ovenfor i afsnittet Ombudsmandens udtalelse.

Den 30. november 2007 traf Justitsministeriet afgørelse i sagen. Afgørelsen indeholder bl.a. en gennemgang af sagens forløb. Heraf fremgår bl.a. at Justitsministeriet har indhentet sagsakterne fra Rigspolitiet om Forsikringsluppens adgang til oplysninger fra CRM. Efter at have omtalt Rigspolitiets forslag til en ”offentlig tilgængelig løsning” (som Rigspolitiet fremsatte i udtalelsen af 10. september 2007) skriver Justitsministeriet sådan:

”Rigspolitiet har efterfølgende telefonisk oplyst, at en sådan løsning f.eks. kan bestå i, at enhver på den relevante myndigheds hjemmeside kan foretage enkeltopslag ved at indtaste et registreringsnummer eller et stelnummer og herved få tekniske data vedrørende det pågældende køretøj. En sådan løsning vil ikke indebære, at der gives masseudtræk fra CRM.

...

Afgørelse

Justitsministeriet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Rigspolitiets afgørelse af 17. december 2004.

Begrundelse

Justitsministeriet finder ligesom Rigspolitiet, at det på baggrund af Datatilsynets udtalelse af 13. marts 2007 må lægges til grund, at videregivelse af de ønskede oplysninger fra CRM til de 7 forsikringsselskaber vil kunne ske inden for rammerne af persondataloven, jf. persondatalovens § 6, stk. 1, nr. 7.

Justitsministeriet finder dog ligesom Rigspolitiet ikke, at videregivelse bør ske i det konkrete tilfælde.

Justitsministeriet har herved lagt vægt på, at der er tale om oplysninger, som offentligheden normalt ikke har adgang til, og at det alt andet lige vil øge risikoen for misbrug, hvis ethvert forsikringsselskab og andre virksomheder med en lignende interesse i oplysningerne kan få adgang hertil.

Det bemærkes i den forbindelse, at de omhandlede oplysninger efter Justitsministeriets vurdering vil kunne misbruges som anført i Datatilsynets udtalelse af 13. marts 2007.

Justitsministeriet har endvidere lagt vægt på, at behandling af et større antal sager herom vil medføre en ikke ubetydelig administrativ byrde for den dataansvarlige myndighed (pt. Rigspolitiet), idet der bl.a. vil skulle indgås kontrakter med alle modtagere af oplysningerne og sørges for udsendelse af de ugentlige udtræk.

Justitsministeriet finder ikke, at det forhold, at Forsikring & Pension modtager de pågældende oplysninger til brug for Forsikringsluppen fører til, at Rigspolitiet også er forpligtet til at videregive oplysningerne til de 7 forsikringsselskaber.

Justitsministeriet har herved lagt vægt på, at Forsikringsluppen har en særegen karakter, idet der er tale om en ordning, som er udviklet i samarbejde med Forbrugerrådet, Forbrugerombudsmanden og Konkurrencestyrelsen, og som har til formål at give forbrugere mulighed for at sammenligne vilkår og priser på bilforsikringer og ikke i første række med henblik på at afgive forsikringstilbud og tegne policer.

Justitsministeriet beklager den meget lange sagsbehandlingstid.”

Den 19. december 2007 klagede A på vegne af B til mig over Justitsministeriets afgørelse og sagsbehandlingstiden.

I et brev af 18. januar 2008 bad jeg Justitsministeriet om en udtalelse i anledning af klagen over Justitsministeriets afgørelse af 30. november 2007 og ministeriets sagsbehandlingstid. Jeg bad ministeriet om først at indhente en udtalelse fra Rigspolitiet. Jeg bad endvidere ministeriet om en datoliste over de foretagne ekspeditioner med angivelse af i hvilket omfang A havde modtaget underretning når sagsbehandlingstrak ud.

Den 20. maj 2008 afgav Justitsministeriet en udtalelse i sagen. Ministeriet vedlagde en udtalelse fra Rigspolitiet af 8. april 2008.

Rigspolitiet henholdt sig i udtalelsen af 8. april 2008 til de afgørelser der er truffet i sagen. Udtalelsen indeholder en datoliste over ekspeditioner i sagen, og Rigspolitiet har henvist til at sagen har givet anledning til en række generelle og principielle overvejelser.

Udtalelsen af 20. maj 2008 var vedlagt en datoliste over de ekspeditioner der var foretaget i sagen. I udtalelsen skrev Justitsministeriet bl.a.:

”Som anført på side 7 i Justitsministeriets afgørelse vil de pågældende oplysninger efter Justitsministeriets opfattelse kunne misbruges til f.eks. opdyrkning af nye kundeforhold ved krydssøgning med offentligt tilgængelige oplysninger i Bilbogen om ejerens identitet, ligesom der skabes mulighed for, at personer med et kriminelt forsæt ved krydssøgning med oplysninger i Bilbogen lettere kan få adgang til tekniske oplysninger om køretøjer med eksempelvis særligt kostbart udstyr. Det er endvidere Justitsministeriets opfattelse, at det alt andet lige vil øge risikoen for misbrug, hvis ethvert forsikringsselskab og andre virksomheder med en lignende interesse i oplysningerne kan få adgang hertil.

(A) har endvidere anført, at selskabet er uforstående over for, at Danmarks Automobilforhandler Forning (DAF) til brug for hjemmesiden www.biltorvet.dk modtager de ønskede oplysninger, ligesom Forsikringsluppen også modtager disse.

Justitsministeriet kan bekræfte, at Rigspolitiet har indgået aftale med DAF om videregivelse af oplysninger fra CRM. Det bemærkes i den forbindelse, at DAF er en brancheorganisation, der ikke i sig selv har et kommercielt sigte. Rigspolitiet har endvidere oplyst, at formålet med videregivelsen bl.a. er, at DAF kan tilvejebringe relevante statistikker for branchen og stille tekniske oplysninger til rådighed for offentligheden og foreningens medlemmer via foreningens hjemmeside eller web-services. Rigspolitiet har i aftalen med DAF stillet en række krav, herunder om, at DAF ikke selv må anvende oplysningerne på en måde, der kan karakteriseres som kommerciel, og at det skal sikres, at der ikke er mulighed for masseudtræk eller -opslag på DAF's hjemmeside eller web-services.

For så vidt angår Forsikringsluppen henvises til Justitsministeriets afgørelse af 30. november 2007, side 4-5. Det fremgår bl.a. heraf, at Forsikring & Pension modtager oplysninger fra CRM til brug for Forsikringsluppen, der er en ordning, som er udviklet i samarbejde med Forbrugerrådet, Forbrugerombudsmanden og Konkurrencestyrelsen med det formål at give forbrugere mulighed for at sammenligne vilkår og priser på bilforsikringer og ikke i første række med henblik på at afgive forsikringstilbud og tegne policer.

(A) har videre anført, at det ikke er en saglig begrundelse, når Justitsministeriet lægger vægt på, at videregivelse af oplysningerne vil medføre en ikke ubetydelig administrativ byrde.

Justitsministeriet kan henvise til ministeriets afgørelse af 30. november 2007, side 7, hvor det er anført, at behandling af et større antal sager om adgang til CRM vil medføre en ikke ubetydelig administrativ byrde for Rigspolitiet, idet der bl.a. vil skulle indgås kontrakter med alle modtagere af oplysningerne og sørges for udsendelse af de ugentlige udtræk.

Det bemærkes i den forbindelse, at ressortansvaret for administrationen af reglerne om registrering af køretøjer den 1. januar 2008 blev overført fra justitsministeren til skatteministeren, og at Rigspolitiet således ikke længere har kompetence til at indgå aftaler på området.

Endelig har (A) oplyst, at det er vedtaget, at enhver via internettet kan få adgang til oplysningerne.

Som nævnt ovenfor overtog skatteministeren ved årsskiftet ressortansvaret for administrationen af reglerne om registrering af køretøjer. Justitsministeriet har ikke nærmere kendskab til, i hvilket omfang og på hvilken måde Skatteministeriet vil give offentligheden adgang til oplysninger fra/mulighed for opslag i CRM."

Den del af Justitsministeriets udtalelse der vedrører sagsbehandlingstiden, er gengivet ovenfor i afsnittet "Ombudsmandens udtalelse".

I et brev af 23. juni 2008 fremsatte A bemærkninger til Rigspolitiets og Justitsministeriets udtalelser.

Den 10. oktober 2008 beklagede jeg over for A at jeg endnu ikke havde haft tid til at behandle selskabets klage. Jeg oplyste at jeg ville behandle sagen så snart det var muligt af hensyn til de øvrige sager.

I et brev til A af 21. januar 2009 meddelte jeg at jeg ville forsøge at fremskynde sagen, og at jeg forventede at sagen var afsluttet i løbet af februar 2009. Jeg sendte samtidig en kopi af A's bemærkninger af 23. juni 2008 til ministeriet til orientering.

Skatteministeriet underrettede mig efterfølgende om at ministeriet på baggrund af min udtalelse havde truffet en ny afgørelse i sagen. Ministeriet havde givet afslag på forsikringsselskabets indsigtsanmodning. Skatteministeriet havde henvist til at CRM er konstrueret sådan at de oplysninger som forsikrings-selskabet efterspurgte, ikke kan udskilles fra andre registrerede oplysninger om køretøjet. Skatteministeriet havde iværksat en undersøgelse af om CRM burde ændres så de registrerede oplysninger kan separeres inden for rammerne af de retningslinjer som Folketinget godkendte ved behandlingen af lovforslag nr. L 24 af 8. oktober 2008 (§ 1, nr. 22).

Jeg kvitterede over for Skatteministeriet for modtagelsen af underretningen og bemærkede samtidig at jeg ikke hermed havde taget stilling til ministeriets afgørelse.